

Oslo 31. januar 2018

Kunnskapsdepartementet  
Postboks 8119.Dep  
0032 Oslo

## Kompetansekrav til personell som arbeider med barn under opplæringspliktig alder med behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK)

---

For å sikre at barn under opplæringspliktig alder med behov for alternativ og supplerende kommunikasjon (ASK) får et stimulerende språkmiljø i samsvar med barnehageloven og rammeplan for barnehager, er det viktig at personell som arbeider med barna oppfyller bestemte kompetansekrav. Denne kompetansen må komme i tillegg til kompetanse som barnehagelærer.

Personell som skal jobbe med barn under opplæringspliktig alder med behov for ASK må ha:

1. God kunnskap og forståelse for språkutvikling.
2. God kjennskap til ASK- former og kommunikasjonsmidler.
3. God kunnskap og forståelse for tilrettelegging og stimulering for å fremme kommunikativ og språklig utvikling.
4. God kunnskap og forståelse for lokalt å kunne tilrettelegge og tilpasse miljøet slik at barnet med behov for ASK får reel mulighet til deltagelse og utvikling.
5. God kunnskap og forståelse for teknologi og tilrettelegging på digitale kommunikasjons hjelpemidler.

Personell som skal gi råd og veiledning til foreldre med barn under opplæringspliktig alder med behov for ASK må ha:

1. God kunnskap og forståelse for språkutvikling.
2. God kjennskap til ASK- former og kommunikasjonsmidler.
3. God kunnskap og forståelse for tilrettelegging og stimulering for å fremme kommunikativ og språklig utvikling.
4. God kunnskap og forståelse for lokalt å kunne tilrettelegge og tilpasse miljøet slik at barnet med behov for ASK får reel mulighet til deltagelse og utvikling.
5. God kunnskap og forståelse for teknologi og tilrettelegging på digitale kommunikasjons hjelpemidler.
6. God rådgivingskompetanse.

Kompetanse i ASK vil si at personellet er i stand til å gjøre miljøet *kommunikativt tilgjengelig* for barn under opplæringspliktig alder som trenger ASK. Det vil si at personellet kjenner til de vanligste alternative språkssystemene, kan legge til rette for barnets språklige og kunnskapsmessige utvikling i og med den alternative språkformen barnet bruker, er i stand til raskt å sette seg inn i en ny språkform dersom barnet bruker den eller trenger å bruke den, og er i stand til å legge miljøet til rette slik at barnet blir en aktiv deltaker.

Det er viktig å skille kravene til spesialpedagogisk kompetanse fra kompetansekravene som knyttes til å tilrettelegge miljøet i og med ASK. En del barn utløser behov for begge kompetanser, men alle barn med behov for ASK utløser behov for god kompetanse på ASK hos personellet.

I Norge tilbys i dag ett betalingsstudie i alternativ og supplerende kommunikasjon. ASK-studiet ved Høgskolen i Sørøst-Norge <https://www.usn.no/studier/finn-studier/larer-lektor-og-pedagogikk/alternativ-og-supplerende-kommunikasjon-modul-1/> gir en innføring i alternative måter å kommunisere på for mennesker med behov for ASK som følge av at de helt eller delvis mangler tale. Studiet består av to moduler på 30 studiepoeng hver. ASK-studiet kan ivareta kravet om god kjennskap til ASK, men vil alene ikke være tilstrekkelig for å oppfylle kravet om god kompetanse i didaktisk / metodisk tilrettelegging av opplæringen i og med alternativ og supplerende kommunikasjon.

ISAAC Norge mener at krav til kompetanse på dette området må føre med seg at det blir utviklet utdanningstilbud på ASK-området som er gratis og som kvalifiserer personell til å gi barn med behov for ASK et godt utdanningstilbud.

Med vennlig hilsen

*Synnøve Flatebø Hoelseth*

Synnøve Flatebø Hoelseth

Leder ISAAC Norge

Tlf. 41 21 67 31

e-post: [synnove.hoelseth@osloskolen.no](mailto:synnove.hoelseth@osloskolen.no)